2014. július 8., kedd • LXXII. évfolyam • 158. szám, 20 oldal • 230 forint, előfizetőknek 150 forint • www.nol.hu

NÉPSZABADSÁG

Dögkútba dobták Tiszafüreden a fülszám nélküli tenyészbikát

- Fazekas Sándor közeli ismerősének telepét érinti a lépfenefertőzés.
- Kétszázötven hektár állami földet nyert a City-Farm. **Magyarország →7**

AMIKOR A SIKERFILMEK KIKERÜLNEK A MOZIBÓL

Kultúra →16

EU–USA Küszöbön a megállapodás

Támogatjuk a multikat?

Hargitai Miklós

A világ eddigi legátfogóbb szabad kereskedelmi megállapodásáról tárgyalnak az EU és az USA képviselői. A Transzatlanti Kereskedelmi és Befektetési Partnerség (TTIP) nevű szerződés egyebek mellett a génkezelt élelmiszerekkel kapcsolatos korlátozások feloldását, a válság után megregulázott pénzügyi szektor „felszabadítását”, a közszolgáltatások privatizációját célozza. Az Orbán-kabinet támogatja a TTIP-t, radikálisan szembefordulva a belföldre szánt kommunikációjával.

Az egy éve indult egyeztetés ezekben a hetekben fordult komolyra: a felek – hivatalosan az Európai Bizottság kereskedelmi főigazgatósága (DG Trade), illetve az USA főtárgyalói – már a részletekről beszélnek. A TTIP intézkedéseire a gazdasági növekedés beindítása érdekében van szükség, de még a legoptimistább nemzetközi hatásvizsgálatok sem jeleznek 0,2-0,5 százalékosnál nagyobb GDP-növelő hatást. Ugyanerre a következtetésre jutott az a hatáselemzés is, amelyet a Budapesti Corvinus Egyetem készített a magyar kormány számára: e szerint a magyar járműipar profitálhat a legtöbbet az egyezményből, de a mezőgazdaság inkább ráfizet majd. Az egyezmény elfogadásának egyik súlyos következménye lehet, hogy ezentúl, ha egy vállalatot kár ér – például elmaradt haszon formájában – amiatt, mert egy kormány betiltja az egészség- vagy környezetkárosító termékét, akkor az adott cég perelheti az érintett államot kártérítésért. Tehát, ha Magyarország korlátozza a területén a génkezelt növények termesztését – ahogyan most is –, akkor az érintett haszonnövények fajtatulajdonosai kártérítést indíthatnak az állam ellen az elmaradt hasznuk megtérítéséért. Ugyanilyen úton kikényszeríthetik például a súlyos környezetkárosítással fenyegető verespataki aranybánya megnyitását. A készülő egyezmény legvitatottabb pontja egy „magánbíróság”, az ISDS (Investor State Dispute Settlement) előtt megtámadhatóvá tenné a parlamenti döntéseket: tehát a törvények vagy akár alkotmányos előírások miatt bekövetkezett „károk” miatt is perelhetnék a multik az államokat.

A TTIP az ellenzők szerint valójában a multinacionális nagyvállalatok túlerejét intézményesítené a nemzeti kormányokkal szemben – ezért is furcsa, hogy a magyar kormány a nemzetközi színtéren az egyezmény támogatójaként lép fel. A Külügyminisztérium 2010 és 2014 közötti külpolitikai stratégiáját összegző dokumentum szerint „az euroatlanti térség az elmúlt években jelentős pozícióvesztésen esett át a világ más térségeihez, így különösen Kelet-Ázsiához képest, de a Transzatlanti Kereskedelmi és Befektetési Partnerség (TTIP) ismét a transzatlanti térség javára billentheti az erőviszonyokat a világban. A TTIP által az euroatlanti térség egységesedik, belső integráltsága mélyül, ami szintén azt indokolja, hogy a magyar külpolitika egységben kezelje az egész térséget (…), valószínűsíthetően nem lesz olyan tárgyalási terület, ahol a tárgyalás reálisan várható kimenetele Magyarország számára kifejezetten hátrányos következménnyel járna (…), a TTIP összességében pozitív, de nem nagymértékű hatással lehet a Magyarországra történő közvetlen külföldi tőkebefektetésekre.”

A közelmúltban az ombudsmani hivatal szervezett egy zártkörű háttérbeszélgetést a TTIP-ről – itt az hangzott el, hogy a kormány összességében támogatja a tervezett megállapodást, azt viszont nem szeretné, ha a mezőgazdaság és az élelmiszer-kereskedelem része lenne az egyezménynek. Csakhogy a részletekről nem a kormányok tárgyalnak: egész Európát a DG Trade képviseli, és az egyes államok csak igen-nem típusú mandátumot adhatnak. Ráadásul az Európai Bizottság láthatóan nagyon szeretné nyélbe ütni az egyezményt – elsősorban az amerikai közszolgáltatási piac iránt érdeklődő európai közszolgáltató nagyvállalatok nyomására, illetve az Európába irányuló amerikai palagázexport engedélyezése érdekében –, és ezért nagy valószínűséggel hajlandó lesz kompromisszumokra az USA-nak fontos területeken, például a GMO-engedélyezés kérdésében. Ezt jelzi az is, hogy máris belementek engedményekbe például a második generációs klónozott haszonállatok európai piacra történő beengedése kérdésében, amitől eddig az EU mereven elzárkózott.

Célzott csapások Gázára

Rokonai siratják a Gázai övezetben, Rafahban azt a Hamasz-aktivistát, akivel az izraeli légierő terrorista-ellenes, célzott csapásai végeztek. Ezekben a Hamasz hat militáns tagja halt meg. A radikális palesztin szervezet válaszul rakéták tucatjait lőtte ki izraeli területekre. Közben egyre több részlet derül ki a 16 éves palesztin fiú feltételezett zsidó gyilkosairól, akik szegénysorból származó ultraortodox kamaszok, s a kegyetlen tettel akarták megbosszulni a júniusban elrabolt, majd meggyilkolt három izraeli halálát. **→8**

FOTÓ: REUTERS – IBRAHEEM ABU MUSTAFA

ÖTÖDIK HASÁB

Világos

Szinte pontosan öt évvel ezelőtt, az IMF hazazavarásával megkezdődött a gazdasági szabadságharc, amelynek mára tisztán látható a természete: mi úgy csatázunk, hogy – miközben a közgazdaságtan törvényszerűségeivel sosem habozunk harcba szállni – maga a küzdelem fegyverletétetelek sorozata. A kabinet a hazánkban tevékenykedő világcégek többségével stratégiai megállapodásra lépett, bőkezű kedvezményekkel és a munkajogok megnyirbálásával dédelgetve őket, a valutaalap helyett eladtuk magunkat az oroszoknak, most pedig itt a legújabb Világos: az itthon (szóban) továbbra is buzgón szabadságharcoló Orbán Viktor és csapata a nemzetközi porondon a legújabb globális szabad kereskedelmi egyezmény, a TTIP egyik leglelkesebb támogatója.

Azzal, hogy mit hozna nekünk a TTIP, tele a világsajtó: génkezelt élelmiszereket, hormondús húskészítményeket, a pénzügyi szektornak („orbánul” a bankároknak és a karvalytőkének) teljes deregulációt, privatizált közszolgáltatásokat meg egy titkos bíróságot, amelyik előtt be lehet perelni a kormányokat, ha a multiknak nem tetsző törvényeket hoznak. Magyarul: csupacsupa olyasmit, ami ellen itthon állítólag harcolunk. Szabadságharcos kormányunk hivatalos álláspontja viszont minderről – kifelé – az, hogy a TTIP jót tesz a gazdaságnak, a szabaddá tett piac felpörgeti a növekedést, Magyarországnak pedig nem árt.

Mindez – ha az emlékeink pontosak – nem egészen ugyanaz, mint amit Orbán Viktor mondani szokott a piacgazdaságról (vö.: „a piac csak a tőkével rendelkezők érdekeit védi”), de biztosan a mi készülékünkben van a hiba. Másként nem is lehet, hiszen ő mindig világosan beszél, és mindig igaza is van. *(A szerk.)*

Ötvenezer forintba került a földre esett papír zsebkendő

Roma jogvédők összegyűjtötték a legabszurdabb eseteket, amelyek során a rendőrség szabálysértési bírságot rótt ki cigány emberekre. A hatóság ezekre nem volt kíváncsi. **→5**

Két év múlva már fizetniük kell a német utakon a külföldieknek

Véget érhet az ingyenes autózás Európa közepén: a jövőben nem lesz értelme kerülőket tenni, hogy a gépjárművezető megússza az osztrák vagy az olasz pályadíjat. **Az ügy →4**

ELHUNYT ALFREDO DI STEFANO

Beárnyékolja a brazíliai világbajnokságot, hogy életének nyolcvannyolcadik évében elhunyt a Real Madrid legendás futballistája, Alfredo Di Stefano, aki annak idején Puskás Ferenccel ellenállhatatlan csatárkettőst alkotott. Megyesi Gusztáv búcsúztatja. **→19**

FOTÓ: EPA – JUAN M. ESPINOSA

Vélemény

Itt a piros, hol a zöld?

Gergely Márton összehasonlítja Pásztor Albert és Osztolykán Ágnes jelölését. Lát különbséget. **→11**

A hét vezér

Hajba Ferenc rólunk ír, a többiekről, akik nem kötünk vérszerződést. **→11**

9 770237 377022 14158